

au arkkitehtiutiset

3 | 2017

6

- 3 **PÄÄKIRJOITUS**
Alma Mater ja keihäänkärjet *Iida Kalakoski*
- 6 **HAASTATTELU**
Arkeologiaa, arkkitehtuuria ja tutkimusta *Tarja Nurmi*
- 10 **PUHEENJOHTAJALTA**
Asunto, reformi, toiminta! *Leena Rossi*
- 12 **TAPAHTUMAT**
12 **Arktisen matkailun tulevaisuus** *Tarja Outila*
14 **Maarakenteiden edelläkävijä** *Elina Koivisto*
16 **Moninaiset numerot** *Iris Andersson*
- 20 **KESTÄVÄ KEHITYS**
Viherkatot tulevat *Pekka Hänninen*
- 22 **KIRJAT**
Arkistoitua arkkitehtuuria *Esa Laaksonen*
- 26 **KOLUMNI**
Kuudes aalto *Matti Vatiilo*
- 28 **EUROPAN**
Europan 14 käynnistyi
- 29 **PALKINNOT**
29 **Jenni Reuterille Kulttuurirahaston suurpalkinto**
30 **Pritzker-palkinto Kataloniaan**

36

14

- 32 **KILPAILUT**
32 **Moderni tapahtuma-areena Helsingin keskustaan**
Pentti Kareoja
36 **Elämyksiä Helsinki-Vantaalle** *Eero Lundén*
- 42 **KUNTAVAALIT**
- 50 **MARK**
50 **Tietomallinnuksen ensiaskeleet otettu**
Iida Juurinen ja Jenny Asanti
52 **Havahtumisia Harvardissa** *Maria Jaakkola*

ILMESTYYS: vko 12
12 numeroa vuodessa
69. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFA:n, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsensiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTEI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISSAJAT 2017:
Nro *Ilmoitusaineisto ilmestyy
4|2017 3-4. 20.4.
5|2017 2-5. 18.5.
6-7|2017 29.5. 15.6.
*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen
ja toimitettava aineisto kahta
viikkoa aikaisemmin.)

KANSIKUVA: Töölön kirjasto, Aarne Ervi
1970, restaurointi 2016, Arkkitehdit
Mustonen. Kuva Arno de la Chapelle.

HAASTATTELU

”

TIETYYLLÄ TAVALLA INNOSTUKSENI
ARKEOLOGIAAN KYTKEYTYI
ARKKITEHTUURIN: ARKEOLOGIA
LIITTYY MENNEISYYDEN JA
MERKITYSTEN TUTKIMISEEN JA
ARKKITEHTUURI TAAS UUDEN
LUOMISEEN.

ISABELLE LEWY-LEHMANN

Arkeologiaa, arkkitehtuuria ja tutkimusta

Lina Ghotmeh on yksi kolmen nuoren arkkitehdin ryhmästä, joka voitti Viron kansallismuseosta järjestetyn kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun. Kymmenen vuoden työn tuloksena Tarttoon on valmistunut tilallisesti poikkeuksellisen antelias maailmanluokan rakennus. *au* haastatteli Lina Ghotmehia Helsingin ja Pariisin välillä. Ghotmeh on tulossa toukokuussa luennoimaan Arkkitehtipäiville.

Asut nykyään Pariisissa, mutta olet kotoisin Beirutista, Libanonista. Miten taustasi on muovannut sinua?

– Olen sekä syntynyt että kasvanut Beirutissa, joka kaupunkina on monenlaisten vaiheiden tulos. Beirut oli sodan runtelema, ja sitä täytyi taas rakentaa. Rikkinäinen kaupunki piti raunioituneilta osiltaan purkaa ja luoda uudeksi. Raunioihin oli jäänyt kellareita ja muuta, muistoja kaupungin aiemmista olemuksista.

Kaikkeen tähän liittyi mielestäni jotain taianomaista, omanlaistaan arkeologiaa. Itse rakentamisen prosessiin sisältyi myös tieto aivan erilaisesta tulevaisuudesta.

Kuinka päädyit arkkitehdiksi?

– Halusin ensin arkeologiksi. Äitini puolella suvussamme on taiteilijoita, ja niinpä innostuin myös piirtämisestä ja maalauksesta. Tietyllä tavalla innostukseni arkeologiaan kytkeytyi arkkitehtuuriin: arkeologia liittyy menneisyyden ja merkitysten tutkimiseen ja arkkitehtuuri taas uuden luomiseen.

Beirutissa minua kiehtoi se, kuinka luonto ikään kuin otti valtaansa rikkinäisiä rakennuksia. Oli häkellyttävää huomata, kuinka luonnon luoma kauneus korvasi sodan jäljet ja sen kauheet. Luonto teki kaiken omalla tavallaan maagiseksi.

Miten sinä ja yhtiökumppanisi Dan Dorell ja Tsuyoshi Tane löysitte toisenne? Entä miksi päätitte osallistua Viron kansallismuseon kilpailuun?

– Elettiiin vahvasti globalisoitumisen aikaa. Vuonna 2005 me kolme olimme tahoillamme Norman Fosterin ja Jean Nouvelin toimistoissa, kun löysin ilmoituksen kiinnostavasta ja haastavasta arkkitehtuurikilpailusta. Eniten kiinnitti huomiotani kilpailuohjelma. Se oli hyvin kirjoitettu ja omalla tavallaan erilainen – avoin ja samalla todella vaativa.

Kilpailulla ja sittemmin ehdotuksellamme etsittiin jonkinlaista muistin maisemaa. Virolaiset halusivat aktiivisen ja avoimen paikan, identiteetin ja kulttuurin inkubaattorin. Näissä mielteissä ja ohjelmasta innostuneena tapasin Dan Dorellin ja Tsuyoshi Tanen. Päätimme tehdä kilpailun kolmestaan. Kansainvälinen taustoinemme olimme lievästi sanottuna erikoinen ryhmä suunnittelemaan Virolle uutta kansallismuseota.

Olimme jo ehtineet valmistua arkkitehdeiksi, joten teimme kilpailua lomalla ja vapaa-ajalla iltaisin ja öisin. Kun sitten tammikuussa 2006 kuulimme voitosta, perustimme yhteisen toimiston DGT Architects.

Kävimme Virossa ja Tartossa. Luulimme, että tekisimme saman tien valtion kanssa sopimuksen. Mutta ei se ihan yksinkertaista ollutkaan, kun siellä päässä tajuttiin, että meidän olemmekin aika nuoria – tällaistenko sitten pitäisi suunnitella merkittävä rakennus!

Tuliko voittonne teille yllätyksenä?

– Kun minulle soitettiin ja kerrottiin uutinen, pudotin ja rikoin hämmästyksestä puhelimeni.

Edessä oli kerrassaan hämmäntävä prosessi. Sikääläisten kiivaisten mediakeskustelujen aikana ymmärsimme, millainen tulevan rakennuksen merkitys olisi virolaisille. Siinä oli kaikenlaisia kysymyksiä: suhde entiseen venäläiseen sotilas-

Viron kansallismuseo sijaitsee Tartossa entisen Raadin kartanon ja laajan neuvostomiehityksen aikaisen sotilaslentokentän alueella.

KUVAT: TAKUJI SHIMMURA

lentokenttään sekä hankkeeseen kohdistuneet vahvat odotukset ja tunteet.

Avajaisissa, kaikkien vastoinkäymisten sekä monenlaisen yhteistyön jälkeen, tajusimme, että virolaiset olivat alkaneet puhua museosta heidän omana rakennuksenaan. Meidät jopa pysäytettiin Tarton kaduilla ja tultiin henkilökohtaisesti kiittämään. Se oli kerta kaikkiaan uskomatonta – jotain sellaista, mitä arkkitehti ei elämänsä aikana taatusti unohda.

Ajattelimme jo suunnitteluvaiheessa, että rakennuksen tulisi olla väljä ja ajaton ja että se alkaisi elää ikiomaa elämäänsä. Rakennus avarine ja monikäyttöisine tiloineen on enemmän kuin vain museo. Se antaa mahdollisuuksia toimia yhdessä, orkestroida uudenlaisia asioita ja tapahtumia.

Millaisen kuvan olette saaneet virolaisesta uudesta arkkitehtuurista?

– Teimme yhteistyötä virolaisen HGA:n kanssa. He olivat nuoria, heillä oli intoa ja rohkeutta. Ranskassa kestää yleensä kauan saada paikkansa arkkitehtina. Ainakin 30 vuotta voi kuluu ennen kuin saa rakennetuksi ensimmäistään rakennusta.

Viro on uudenlainen nuori kulttuuri ja samalla täynnä haasteita. Tässä on jonkinlainen yhteys nuoruuteni Beirutin.

Virossa on näyttämisen halua, tahtoa osoittaa, että osataan. Vuosien 2007 ja 2016 välillä ehti tapahtua suuria muutoksia Viroa jälleen- ja uudisrakentamisessa. Mieleen tulevat toimistot Kosmos ja Kavakava ja muitakin, niiden tapa käsitellä kulttuuriperintöä ja tehdä interventioita. Virossa on tehty paljon kokeiluja ja etsitty omaa identiteettiä kaikenlaisten kansainvälisten vaikutteiden tulvassa. Buumivaihe tuotti paljon hätäisesti suunniteltuja ja nopeasti toteutettuja rakennuksia. Nyt taas halutaan ymmärtää myös perinteitä.

Virolla on voimakas suhde historiaansa ja perinteisiinsä. Nyt on uudistettava vaikka mitä, vanhaa unohtamatta. Kansallismuseollakin on tässä tärkeä roolinsa. Se voi toimia inspiraationa uudelle.

Nyt kun kansallismuseo on valmistunut ja suuret juhlat pidetty, miten aiotte jatkaa eteenpäin?

– Me kolme jatkamme tahoillamme: olemme jakautuneet kolmeksi toimistoksi ja uskomme, että me kaikki pääsemme jat-

Stone Garden, Beirut.

KUKA?

- > Lina Ghotmeh, syntynyt Beirutissa, Libanonissa.
- > Opiskeli arkkitehtuuria sekä American University of Beirutissa että Ecole Spéciale d'Architecturessa Pariisissa.
- > Työskennellyt mm. Ateliers Jean Nouvelissa Pariisissa ja Foster and Partnersissa Lontoossa.
- > Saanut useita palkintoja, viimeisimmät AFEX Grand Prix, joka myönnettiin DGT Architects'in yhtenä pääosakkaana suunnitellusta Viron kansallismuseosta, sekä Ranskan arkkitehtuuriakatemian palkinto.
- > Johtaa perustamaansa noin 15 hengen arkkitehtitoimistoa, joka toimii Pariisista käsin. Työn alla on rakennuksia ja projekteja sekä Beirutin että Pariisiin.
- > Nuoruudestaan saakka kiinnostunut arkeologiasta.

HANNAH ASSOULINE

kamaan mukavasti omillamme. Omassa toimistossani meitä on 15 henkeä.

Olen viemässä toimistoani tutkimuksen suuntaan. Meillä on Beirutin rakenteilla arkkitehtuurin ja luonnon yhdistämiseen tähtäävä rakennus. Sillä on aivan uusi muotokielensä. Pariisissa meillä on hanke nimeltä Ré-Alimenter Masséna, joka liittyy innovaatiokilpailuun. Projektiin kuuluvat sekä arkkitehtien ja sijoittajien yhteistyö että huomisen haasteet: ilmastonmuutos, kaupungin tiiviys ja intensiteetti. Tulevassa rakennuksessa on puurunko ja *slow food* -järjestelmiä. Kyse on sekä kiertotaloudesta että itseään tukevasta kierrätysrakennuksesta.

Meillä on työn alla myös Palais de Tokyon ravintolan korjaustyö ja restaurointi. Sekin liittyy kestävän ruoan ideologiaan. Tässäkin kohteessa on mukana puuta ja muita kierrätettyjä materiaaleja.

Liikeneekö aikaasi opetustoiminnalle?

– Olen toiminut opetustehtävissä vuosina 2008–2015. Nykyisin olen mukana erilaisissa workshoppeissa ja minua kutsutaan arkkitehtuurikilpailujen tuomaristoihin. Olen mukana muun

muussa Vitran kanssa järjestetyssä työpajassa Ranskassa tämän vuoden syyskuussa. Kansallismuseon avajaiset ja niiden jälkeinen aika ovat pitäneet minut mukavan kiireisenä. Kutsuja on tullut jopa Harvardiin asti.

Minulla on pian seitsenvuotias poika, joka syntyi keskelle kansallismuseon suunnittelu- ja rakentamisvaihetta. Myös hän pitää minut kiireisenä. Poikani on joskus toimistossa ja matkoillakin mukana.

Millainen suhde sinulla on Suomeen?

– No, Suomessa tai tarkemmin Helsingissä olen käynyt matkoillani Pariisista Suomen kautta Tarttoon. Mitä tulee suomalaisen arkkitehtuuriin, olen opintojeni yhteydessä tutustunut lähinnä **Alvar Aaltoon** ja hänen töihinsä. Mutta pian minulla lienee mahdollisuus kuulla paljon lisää ja päästä paremmin myös sikäläiselle kartalle.

Tarja Nurmi

Lisätietoa: www.linaghotmeh.com